

UZASADNIENIE

R. J. został oskarżony o to, że: (punkt I aktu oskarżenia) w dniach 02 czerwca 2015 roku i 19 października 2015 roku w B. województwa (...)go, działając z góry powziętym zamiarem, będąc stroną postępowania administracyjnego prowadzonego przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, w przedmiocie legalności wybudowania, przebudowy i użytkowania budynku mieszkalnego przy ulicy (...), udaremnił wykonanie zaplanowanych czynności kontrolnych Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego, polegających na dokonaniu oględzin przedmiotu postępowania tj. budynku mieszkalnego jednorodzinnego zlokalizowanego przy ulicy (...), w ten sposób, że nie stawiał się na zaplanowane czynności nie udostępniając obiektu, tj. o czyn z art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku prawo budowlane w zw. z art. 12 k.k.

D. J. została oskarżona o to, że: (punkt II aktu oskarżenia) w dniu 02 czerwca 2015 roku w B. województwa (...), będąc stroną postępowania prowadzonego przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, w sprawie prawidłowości wykonania nadbudowy budynku mieszkalnego przy ulicy (...), udaremniła wykonanie zaplanowanych czynności kontrolnych Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego, polegających na dokonaniu oględzin przedmiotu postępowania tj. budynku mieszkalnego jednorodzinnego zlokalizowanego przy ulicy (...), w ten sposób, że nie stawiała się na zaplanowane czynności nie udostępniając obiektu, tj. o czyn z art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku prawo budowlane

Sąd Rejonowy w Bełchatowie wyrokiem z dnia 19 sierpnia 2016 roku wydanym w sprawie sygn. II K 293/16:

1. uznał R. J. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie I wyczerpującego znamiona art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku prawo budowlane (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 290) w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku prawo budowlane (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 290) wymierzył oskarżonemu grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 10 złotych;
2. uznał D. J. za winną popełnienia zarzucanego jej czynu opisanego w punkcie II wyczerpującego znamiona art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku prawo budowlane (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 290) z tą zmianą jego opisu, że w miejsce słów: „w sprawie prawidłowości wykonania nadbudowy budynku mieszkalnego przy ulicy (...)” wpisuje: „w przedmiocie legalności wybudowania, przebudowy i użytkowania budynku mieszkalnego przy ulicy (...)” i za to na podstawie art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku prawo budowlane (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 290) wymierzył oskarżonej grzywnę w wysokości 80 stawek dziennych po 10 złotych;
3. pobrał od R. J. kwotę 100 złotych, a od D. J. kwotę 80 złotych tytułem opłat oraz zasądził od każdego z oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa kwoty po 50 złotych tytułem zwrotu poniesionych w sprawie wydatków.

Apelację od tego wyroku wnieśli oboje oskarżeni oraz ich obrońca.

Apelacja obrońcy skarży wyrok w całości, w stosunku do obojga oskarżonych i na ich Skarżący zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia , który mógł mieć wpływ na treść orzeczenia, polegający na niesłusznym przyjęciu, iż oskarżeni działali ze z góry powziętym zamiarem i będąc stronami postępowania administracyjnego w przedmiocie legalności wybudowania, przebudowy i użytkowania budynku mieszkalnego, udaremnił wykonanie czynności kontrolnych w ten sposób, że nie stawili się na zaplanowane czynności nie udostępniając obiektu, nie biorąc pod uwagę wskazanych błędów formalnych całości postępowania.

- rażąco niewspółmierność orzeczonych wobec oskarżonych kar grzywnien.

W konkluzji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonych od zarzuconych im czynów, ponadto w odniesieniu do drugiego z zarzutów: o zmianę wyroku i znaczne złagodzenie orzeczonych wobec oskarżonych kar lub też odstąpienie od ich wymierzenia zgodnie z przepisem art. 61 k.k.

Apelacja oskarżonych R. J. i D. J. skarży wyrok w całości i na ich korzyść.

Apelacja obojga oskarżonych podnosi identyczne zarzuty. Oskarżeni nie wskazując konkretnych podstaw prawnych, zarzucili zaskarżonemu orzeczeniu - jak to wynika z obszernego uzasadnienia środka odwoławczego:

1. naruszenie prawa materialnego tj. art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku prawo budowlane, polegające na błędnym przyjęciu przez sąd I instancji, iż poprzez brak obecności w domu w dniach kontroli, popełnili zarzucane im przestępstwo jej udaremnienia, podczas gdy:

- korzystali jedynie ze swoich uprawnień i słusznie negowali przyznanie S. M. statusu strony w prowadzonym postępowaniu administracyjnym (w związku z którym zarzucono im udaremnienie kontroli), :

- oczekiwali na stanowisko (...) w B., co do złożonego wniosku o zawieszenie prowadzonego stepowania administracyjnego,

- wyznaczone kontrole były niepotrzebne,

- (...) w B. w prowadzonym postępowaniu administracyjnym, i innych postępowaniach, zachowywał się wobec ich osób w sposób stronniczy, postępował nieprawidłowo i sprzecznie z prawem,

- toczyło się już 10 postępowań administracyjnych, wszczynanych przez uciążliwego sąsiada, dotyczących tej samej nieruchomości, w których również dokonywano oględzin posesji i które nie wykazały żadnych nieprawidłowości,

2. błąd w ustaleniach faktycznych poczynionych przez sąd I instancji, mający wpływ na wydane orzeczenie, polegający na błędnym uznaniu, że oskarżeni zostali prawidłowo zawiadomieni o mających się odbyć kontrolach i mieli obowiązek być obecni na swojej posesji.

W konkluzji skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie ich od przypisanych im przestępstw.

Na rozprawie apelacyjnej oskarżeni popierali własną apelację i wnioski w niej zawarte oraz przyłączyli się do apelacji swojego obrońcy.

Prokurator wnosił o nieuwzględnienie wszystkich środków odwoławczych i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje obrońcy oraz oskarżonych okazały się być niezasadne.

Obrona nie kwestionowała ustaleń faktycznych, a sami oskarżeni w głosach końcowych przyłączyli się do apelacji swojego obrońcy i wniosków w niej zawartych. Tym nie mniej, z bogatego uzasadnienia złożonego przez oskarżonych środka odwoławczego (jedno pismo procesowe) oraz z wyjaśnień oskarżonych wynika, iż kwestionują oni prawidłowość swojego zawiadomienia o mających się odbyć oględzinach ich budynku w dniach 2 czerwca 2015 roku i 19 października 2015 roku. Wbrew twierdzeniom oskarżonych, ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, a dotyczące prawidłowości zawiadomienia obojga oskarżonych tak o samych terminach wyznaczonych kontroli, o których mowa powyżej, jak i o przedmiocie tych oględzin, są prawidłowe, gdyż stanowią wynik nie budzącej żadnej zastrzeżeń oceny zgromadzonych w sprawie dowodów. Zarzuty stawiane w apelacji oskarżonych w tym zakresie oraz w zakresie istnienia prawa do niepodporządkowania się wezwaniom organów nadzoru, mają charakter polemiczny i opierają się wyłącznie na odmiennej, subiektywnej ocenie zebranych w sprawie dowodów.

Ocena wartości zgromadzonych w sprawie dowodów została dokonana wszechstronnie, we wzajemnym ich kontekście z innymi dowodami, zgodnie z wiedzą i doświadczeniem życiowym i jako taka w pełni korzysta z ochrony art. 7 kpk.

Zdaniem Sądu Okręgowego, dla oceny zasadności wydanego wyroku, także poprzez pryzmat zarzutu niewspółmierności wymierzonych kar, niezbędnym jest analiza przedmiotowego postępowania administracyjnego. Jak wynika z akt sprawy, poprawne są ustalenia sądu rejonowego, iż terminy oględzin posesji wyznaczone na daty 2 czerwca 2015 roku i 19 października 2015 roku, nie były pierwszymi terminami kontroli legalności wybudowania, przebudowy i użytkowania budynku mieszkalnego przy ulicy (...) w B.. W sprawie tej zakres czynności kontrolnych został ustalony m. inn. Decyzją WINB Nr (...) z dnia 19 maja 2014 roku. Co istotne, oskarżeni (i nie tylko oni) zakwestionowali prawidłowość orzeczenia wydanego w tej sprawie przez organ pierwszej instancji, złożyli odwołanie i przywołana powyżej Decyzja Nr (...) jest takim właśnie orzeczeniem drugoinstancyjnym, który uchylił w całości zaskarżoną decyzję (...) w B. Nr (...) z dnia 9 stycznia 2014 roku i z którego uzasadnienia wynika, że powodem uchylenia był m.inn, brak dodatkowych oględzin (k.21 akt). Z uzasadnienia tego wynika także wprost, iż sąsiedzi tj. właściciele posesji zlokalizowanej przy ul. (...) mają w sprawie status strony (k.22). Dodatkowo oskarżeni złożyli skargę na decyzję (...) w Ł. Nr (...) do Sądu Administracyjnego w Ł., który w sprawie II (...) z dnia 23 października 2014 roku, oddalił skargę, a jednocześnie potwierdził w/w status sąsiadów spod numeru 23 i zakres czynności kontrolnych, jakie w przedmiotowej sprawie winien przeprowadzić organ pierwszoinstancyjny tj. (...) w B.. Tym samym oskarżeni byli prawidłowo i bardzo dobrze zorientowani, dlaczego (...) w B. wyznacza kolejne terminy oględzin ich posesji (tym razem związane nie tylko z kontrolą nadbudowy ich budynku), z czego wynika taka konieczność, a ponadto skorzystali z dostępnym prawem form sprzeciwienia się prowadzonemu postępowaniu – bezskutecznie. Było im także znane jednolite i niezmiennie stanowisko w/w organów, co do uznania w sprawie za stronę postępowania administracyjnego ich sąsiadów spod numeru 23.

To nie wszystko, pomimo opisanych powyżej, niezmiennych stanowisk organów nadzoru i sądu, nie doszły już do skutku oględziny posesji oskarżonych zaplanowane w dniach: 30 czerwca 2014 roku, 10 września 2014 roku, 1 grudnia 2014 roku, 27 lutego 2015 roku i 31 marca 2015 roku. Wtedy także oskarżeni ani nie byli obecni, ani nie udostępniłi swojej posesji przy ulicy (...), dla przeprowadzenia oględzin w tej konkretnej sprawie administracyjnej. Takie działania prowadziły do całkowitej obstrukcji postępowania (...). Udaremnienia przedmiotowych kontroli nie można więc uznać za przejaw obywatelskiego nieposłuszeństwa oskarżonych, podjętego w jakiejś ogólnej i słusznej sprawie. Było to działanie poprzedzone tak wieloma już sytuacjami, gdy (...) organy nadzoru budowlanego kolejny raz próbowały przeprowadzić oględziny „dobrowolnie”, że nie dziwi, iż wreszcie straciły cierpliwość i zawiadomiły organa ścigania. Nie były bowiem w stanie w inny wymóc na oskarżonych udostępnienia ich posesji i przeprowadzić przewidzianej prawem czynności. Oskarżeni natomiast uparcie uznawali za nieuzasadnione i sprzeczne z prawem przeprowadzenie oględzin ich posesji, głównie w związku z przyznaniem prawa strony sąsiadom, których obecności nie życzyli sobie na swojej posesji, do czego jako strona postępowania podczas oględzin mieliby prawo.

Wezwania do osobistego udziału w czynnościach urzędowych i oględzinach na daty 19.10.2015 roku oraz 02.06.2015 roku, kierowane do oskarżonych i osobiście przez nich odbierane, wskazywały jako podstawę prawną czynności zarówno przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, jak i przepis art. 81a ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego. Zawierały także uzasadnienie oraz stosowne pouczenia o możliwej odpowiedzialności wykroczeniowej, bądź karnej, tj. iż zarówno o treści art. 88 k.w., jak i o treści art. 91 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego (k.4,6, 9 i 11).

Sąd Okręgowy zważył, że w świetle takiej postawy oskarżonych – jako właścicieli posesji numer (...), która musiała zostać poddana kolejnym oględzinom organu nadzoru budowlanego, zachowania oskarżonych objęte przedmiotowym aktem oskarżenia, które polegały na udaremnieniu oględzin, a więc na skutecznym ich nieprzeprowadzeniu, słusznie ocenił Sąd Rejonowy jako działania świadome, celowe, podjęte z premedytacją, kierunkowo dążące do dalszego uniemożliwiania przeprowadzenia oględzin, z pominięciem stanowisk prezentowanych w tej sprawie przez uprawnione organy i wypełniające dyspozycję art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku prawo budowlane (w odniesieniu do R. J. w kumulacji z przepisem art. 12 k.k.).

Słusznie także, choć kwestia ta nie ma bezpośredniego znaczenia dla przedmiotowej sprawy, Sąd Rejonowy podzielił stanowisko zawarte w uzasadnieniu orzeczenia Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie IV Ka 18/16 o możliwości „zapewnienia udziału” w oględzinach czy to właściciela lub zarządcy nieruchomości, czy choćby świadka, w każdej możliwej formie.

Nie znajduje żadnego uzasadnienia zarzut rażącej niewspółmierności wymierzonych oskarżonym kar grzywnien. Po pierwsze należy zauważyć, iż oskarżonym wymierzono kary najłagodniejszego rodzaju. Po drugie, że ich łączna wysokość nie przekracza połowy miesięcznego dochodu każdego z oskarżonych (w odniesieniu do R. J. przekracza niewiele ponad 1/3). Sami oskarżeni nie mają nikogo na utrzymaniu. Są osobami majątnymi. W świetle okoliczności udaremnienia przeprowadzenia przedmiotowych czynności kontrolnych (...), nie można uznać, by orzeczona ilość dziennych stawek grzywnien była nieadekwatna do wagi czynu i stopnia zawinienia oskarżonych. Sami oskarżeni, nawet pomimo prowadzonego postępowania, nie zmienili swojego stanowiska w sprawie tj. nie dopuścili możliwości, że jednak powinni dobrowolnie poddać się rygorom wynikającym z doręczonych im wezwań organu nadzoru budowlanego. Wymierzone oskarżonym kary należy uznać uwzględniając okoliczności łagodzące i obciążające, rzutujące na ich wymiar i stanowią właściwą reakcję sądu. Słusznie na korzyść obojga oskarżonych potraktowano liczbę postępowań administracyjnych wszczynanych od bardzo już długiego okresu czasu przez sąsiada spod numeru 23, jako uciążliwych. Fakt ten został jednak dostrzeżony i dostatecznie uwzględniony przy wymiarze kar dokonanych przez sąd meriti. Nie przekonuje argument, że cele kary zostałyby osiągnięte poprzez orzeczenie niższych kar grzywnien, czy też poprzez odstąpienie od ich wymierzenia. W świetle głównie postawy samych oskarżonych, brak także było podstaw do przyjęcia, co sąd odwoławczy rozważał z urzędu, czy ewentualnie pomimo umorzenia postępowania, sprawcy będą przestrzegali porządku prawnego w przyszłości, w tym nie popełnią przestępstwa, w szczególności podobnego do przedmiotowego.

W tej sytuacji wyrok, jako odpowiadający prawu, utrzymano w mocy.

O kosztach sądowych orzeczono w oparciu o przepisy powołane w części dyspozytywnej orzeczenia